

**Advies van 28 september 2012
inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van
het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en
houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren**

Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren

A. Vooraf

1. Het ontwerp van koninklijk besluit dat de federale Minister, bevoegd voor Economie, op 24 juli 2012 voor advies aan de Hoge Raad heeft voorgelegd, strekt ertoe om een bepaling uit het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren aan te passen. Dit koninklijk besluit is goedgekeurd in uitvoering van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor.

2. In 2011 werd reeds een eerste verzoek om advies over een gelijkaardig ontwerp van koninklijk besluit bij de Hoge Raad ingediend.

Het verzoek om advies vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, van 26 januari 2011 had betrekking op een koninklijk besluit tot wijziging van de vergoedingswijze van de “experten” op wie de Kamer van verwijzing en instaatstelling een beroep kan doen in welbepaalde omstandigheden zoals omschreven in de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor.

Meer in het bijzonder was de bepaling uit het koninklijk besluit erop gericht om de wijze van vergoeding van de “experten” in de zin van artikel 49, § 2 van de wet van 22 juli 1953 aan te passen en de bestaande vergoedingswijze (125 euro per halve dag) te vervangen door een nieuwe vergoedingswijze (121 euro per uur).

In zijn advies van juli 2011, had de Raad van State geoordeeld dat een wijziging van de vergoedingswijze niet via een eenvoudig koninklijk besluit kon gebeuren maar dat dit rechtstreeks in de wet van 22 juli 1953 moest worden opgenomen.

3. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft de wettelijke taak bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische

beroepen via het verstrekken, op eigen initiatief of op verzoek, van adviezen of aanbevelingen aan de regering of aan de beroepsorganisaties voor de economische beroepen.¹

De Hoge Raad moet worden geraadpleegd voor elk koninklijk besluit dat wordt genomen ter uitvoering van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor.

B. Algemene beschouwingen

4. Het verzoek om advies vanwege de federale Minister, bevoegd voor Economie, van 24 juli 2012 heeft betrekking op een koninklijk besluit tot wijziging van de vergoeding van de “experten” op wie de Kamer van verwijzing en instaatstelling een beroep kan doen in welbepaalde omstandigheden, zoals omschreven in de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor.

Meer in het bijzonder is de bepaling uit het koninklijk besluit erop gericht om de wijze van vergoeding van de “experten” in de zin van artikel 49, § 2 van de wet van 22 juli 1953 aan te passen en het bedrag van de huidige vergoeding (125 euro per halve dag) te vervangen door een nieuw bedrag van vergoeding (500 euro per halve dag).

C. Huidig wettelijk en reglementair kader voor de uitoefening van de opdrachten van de “experten” in de zin van de wet van 22 juli 1953

5. Sinds de omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2006/43/EG, de zogenaamde “auditrichtlijn”, en in het bijzonder van artikel 32, is een systeem van publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren ingesteld; dit systeem bestaat uit diverse entiteiten die elk op hun beurt belast zijn met een deel van de eindverantwoordelijkheid van het publiek toezicht. Dit systeem is operationeel sinds augustus 2007.

Artikel 43, § 1 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor bepaalt dat *“het systeem van publiek toezicht, waarop de eindverantwoordelijkheid van het toezicht rust, is samengesteld uit:*

- de Minister die bevoegd is voor Economie,
- de Procureur-generaal,
- de Kamer van verwijzing en instaatstelling,
- de Hoge Raad voor de Economische Beroepen,
- het Advies- en controlecomité op de onafhankelijkheid van de commissaris en
- de tuchtinstanties”.

Uit de wet van 22 juli 1953 vloeit voort dat de opdrachten, toevertrouwd aan de entiteiten van het stelsel van publiek toezicht, een duidelijk onderscheid maken tussen de organen :

- *met een eindverantwoordelijkheid voor de algemene aspecten van het beroep van bedrijfsrevisor* : de eindverantwoordelijkheid voor het toezicht op de goedkeuring van

¹ Deze bevoegdheid vloeit voort uit artikel 54, § 1 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

normen inzake beroepsethiek, normen inzake permanente vorming, normen inzake interne kwaliteitsbeheersing van auditkantoren, alsook van controlestandaarden,

- *met een eindverantwoordelijkheid voor de behandeling van individuele dossiers van wettelijke rekeningcontroleurs* : de eindverantwoordelijkheid
 - voor het toezicht op de toelating en registerinschrijving van bedrijfsrevisoren en auditkantoren maar eveneens
 - voor de permanente vorming, kwaliteitscontrole, toezicht en
 - voor het tuchtsysteem.

6. Wat de Kamer van verwijzing en instaatstelling betreft, kan worden opgemerkt dat de wetgever dit orgaan belast heeft met de eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteitscontrole (en bijgevolg eveneens voor de naleving van de vereisten inzake de permanente vorming) en het toezicht op de bedrijfsrevisoren.

In deze context laat de wetgever de Kamer van verwijzing en instaatstelling toe om beroep te doen op “experten” om bepaalde opdrachten waarin de wet voorziet, uit te voeren en dit volgens de modaliteiten die bepaald zijn door het Belgisch wettelijk en reglementair kader.

C.1. Opdrachten, bedoeld door de wet, die door een “expert” kunnen worden uitgevoerd op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling

7. Uit de analyse van de wettelijke en reglementaire teksten blijkt dat aan de “experten” in de zin van de wet van 22 juli 1953, op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling drie types van opdrachten kunnen worden toevertrouwd :

- i. Vooronderzoek van een dossier ingeval van een klacht (artikel 49, § 1 en § 2, eerste lid van de wet van 22 juli 1953)
“§ 1. Wanneer een klacht bij haar is ingediend, verzoekt de Kamer van verwijzing en instaatstelling de Raad om de klachten die zij ontvangen heeft lastens een bedrijfsrevisor in vooronderzoek te nemen en haar erover verslag uit te brengen, tenzij de klacht klaarblijkelijk onontvankelijk of ongegrond zou zijn.
§ 2. De Kamer van verwijzing en instaatstelling kan bij unanimité van haar verslaggevers een expert aanduiden die het dossier in vooronderzoek zal nemen.”

Artikel 22 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtrecht voor de bedrijfsrevisoren laat overigens toe :

“De Kamer van verwijzing en instaatstelling kan het dossier terugzenden naar de Raad of naar de speciaal daartoe aangeduide expert overeenkomstig artikel 49, § 2, van de wet met het verzoek om bijkomende onderzoeksdaden te verrichten.”

- ii. Opmaken van een verslag waarin de feiten die aan de bedrijfsrevisor worden ten laste gelegd, worden uiteengezet (artikel 53 van de wet van 22 juli 1953)
“Na afloop van het vooronderzoek zal de Raad of de speciaal daartoe overeenkomstig artikel 49, § 2 aangeduide expert een verslag overmaken aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling waarin de feiten worden uiteengezet met verwijzing naar de wettelijke, reglementaire en tuchtrechtelijke bepalingen van toepassing.

Na beslist te hebben tot verwijzing van de bedrijfsrevisor voor de Tuchtcommissie, zonder het in het eerste lid bedoelde verslag te hebben goedgekeurd, vordert de Kamer van verwijzing en instaatstelling de Raad of de speciaal daartoe overeenkomstig artikel 49, § 2 aangeduide expert dat deze, binnen een termijn van twee maanden, een verslag opstelt of wijzigt waarbij hij zich voegt naar de genomen beslissing en waarin de feiten worden uiteengezet die aan de bedrijfsrevisor worden verweten.

Het verslag waarvan sprake is in het eerste en tweede lid kan onder andere een beschrijving bevatten van het niet gewiste tuchtrechtelijke verleden van de betrokken bedrijfsrevisor alsook een voorstel tot sanctie.”

Wanneer beroep is gedaan op een dergelijke “expert” (in het kader van de opdracht *i.*, in voorkomend geval aangevuld met de opdracht *ii.*), dan wordt deze geïnformeerd over de verdere procedure :

- Artikel 55 van de wet van 22 juli 1953
“De beslissing van de Kamer van verwijzing en instaatstelling wordt per aangetekend schrijven betekend aan de betrokken bedrijfsrevisor en aan de Raad en in voorkomend geval, aan de speciaal daartoe overeenkomstig artikel 49, § 2 aangeduide expert.”
- Artikel 61, § 1 van de wet van 22 juli 1953
*“De beslissingen van de Tuchtcommissie zijn met redenen omkleed. Zij worden, bij een ter post aangetekende brief, ter kennis gebracht van de betrokken bedrijfsrevisor, van de Raad, in voorkomend geval, van de speciaal daartoe overeenkomstig artikel 49, § 2 aangestelde expert, van de Kamer van verwijzing en instaatstelling en van de Procureur-generaal bij het Hof van Beroep.
Samen met deze betekening worden alle gepaste inlichtingen verstrekt betreffende de termijn van verzet en van hoger beroep, en de wijze waarop verzet of hoger beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld. Bij ontstentenis van deze vermeldingen is de kennisgeving nietig.”*
- Artikel 64, § 1 van de wet van 22 juli 1953
*“De betrokken bedrijfsrevisor kan beroep aantekenen per aangetekend schrijven gericht aan de Commissie van Beroep binnen een termijn van dertig dagen te rekenen vanaf de betekening.
De Commissie van Beroep betekent de akte van beroep per aangetekend schrijven verzonden binnen de twee werkdagen volgende op de ontvangst van de akte, aan de Procureur-generaal bij het Hof van Beroep, aan de Raad en, in voorkomend geval, aan de speciaal daartoe, overeenkomstig artikel 49, § 2 van de wet, aangeduide expert, alsook aan de Kamer van verwijzing en instaatstelling.”*
- Artikel 66, § 1, eerste lid van de wet van 22 juli 1953
“De beslissingen van de Commissie van Beroep zijn met redenen omkleed. Zij worden onverwijld, bij een ter post aangetekende brief, ter kennis gebracht van de betrokken bedrijfsrevisor, van de Raad, in voorkomend geval, of van de speciaal daartoe overeenkomstig artikel 49, § 2 aangestelde expert, van de Kamer van verwijzing en instaatstelling en van de Procureur-generaal bij het Hof van Beroep.”
- Artikel 68, § 1 van de wet van 22 juli 1953
“Binnen de drie maanden te rekenen van de dag waarop van iedere beslissing van de Commissie van Beroep kennis is gegeven, kan zij door de betrokken bedrijfsrevisor, de Raad, in voorkomend geval, de speciaal daartoe overeenkomstig artikel 49, § 2 aangeduide expert of door de Procureur-generaal bij het Hof van Beroep, aan het Hof van Cassatie worden voorgelegd in de vormen van de voorzieningen in burgerlijke zaken.”

Het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtrecht voor de bedrijfsrevisoren verleent

eveneens rechten en verplichtingen aan deze “experten” in het kader van het verloop van de tuchtprocedure (Tuchtcommissie / Commissie van beroep) :

- Artikel 27, § 1, eerste lid
“De betrokken bedrijfsrevisor, de Raad of de overeenkomstig artikel 49, § 2, van de wet speciaal daartoe aangeduide expert, kunnen zich op de zitting laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat of bedrijfsrevisor.”
- Artikel 27, § 2, eerste lid
“De Raad en de betrokken bedrijfsrevisor kunnen ieder aan de Tuchtcommissie en de Commissie van Beroep vragen om de expert(en) bedoeld in artikel 49, § 2, van de wet te horen.”

- iii. Andere experten op wie de Kamer van verwijzing en instaatstelling beroep kan doen (artikel 23 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren) :
- “De Voorzitter kan, met instemming van de verslaggevers, andere experts dan degene bedoeld in artikel 49, § 2 van de wet horen of er beroep op doen tijdens de vergaderingen. Deze personen kunnen niet deelnemen aan de stemming.”

C.2. *Wie kan worden aangeduid door de Kamer van verwijzing en instaatstelling als “expert” in de zin van de wet van 22 juli 1953 ?*

8. Wanneer de Kamer van verwijzing en instaatstelling beroep wenst te doen op een expert, dan moet deze expert gekozen worden uit drie categorieën van personen. Uit artikel 49, § 2, tweede lid van de wet van 22 juli 1953 blijkt immers : “Deze aangeduide expert is hetzij een lid van de Kamer van verwijzing en instaatstelling, hetzij een bedrijfsrevisor die de voorwaarden van verkiesbaarheid voor de Raad vervult, of een erebedrijfsrevisor.”

Deze beperking geldt voor de opdrachten die worden uitgevoerd door een expert, aangeduid voor de opdrachten overeenkomstig de voorschriften van het artikel 49, § 2 van de wet van 22 juli 1953 (zie de opdrachten *i.* en *ii.* hierboven onder nr. 7).

9. Wanneer de Kamer van verwijzing en instaatstelling daarentegen beslist om een expert te horen of erop beroep te doen (anders dan hetgeen bepaald is in artikel 49, § 2 van de wet van 22 juli 1953) (zie de opdracht *iii.* hierboven onder nr. 7) tijdens één van haar vergaderingen, dan voorziet het wettelijk of reglementair kader in geen enkele beperking op het vlak van de hoedanigheid van de “experten” die zullen worden gehoord of waarop een beroep zal worden gedaan.

C.3. *Financiering van de werkzaamheden van een “expert” uitgevoerd op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling*

10. Uit paragraaf 5 van het artikel 45 van de wet van 22 juli 1953 kan worden afgeleid : “De kosten en honoraria, gevraagd door de expert speciaal aangesteld door de Kamer van verwijzing en instaatstelling overeenkomstig artikel 49, § 2 worden gedragen door het Instituut.” en “Bij gebrek aan een akkoord van het Instituut over het bedrag van de kosten en honoraria, legt de meest gereede partij het geschil voor aan de Tuchtcommissie die deze zal belasten.” (zie de opdrachten *i.* en *ii.* hierboven onder nr. 7).

Daarentegen kan opgemerkt worden dat geen enkele wettelijke bepaling de problematiek van de eventuele vergoeding lijkt te regelen wanneer beroep gedaan wordt op “andere experts dan degene bedoeld in artikel 49, § 2 van de wet” door de Kamer van verwijzing en instaatstelling (in de zin van artikel 23 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren) of die de Kamer van verwijzing en instaatstelling zou wensen te horen tijdens haar vergaderingen (zie de opdracht *iii*. hierboven onder nr. 7).

C.4. Praktische vergoedingswijze van een “expert” op wie een beroep zou worden gedaan op verzoek van de Kamer van verwijzing en instaatstelling

11. Zoals hierboven vermeld, preciseert paragraaf 5 van het artikel 45 van de wet van 22 juli 1953 : *“De kosten en honoraria, gevraagd door de expert speciaal aangesteld door de Kamer van verwijzing en instaatstelling overeenkomstig artikel 49, § 2 worden gedragen door het Instituut.”* en *“Bij gebrek aan een akkoord van het Instituut over het bedrag van de kosten en honoraria, legt de meest gerede partij het geschil voor aan de Tuchtcommissie die deze zal belasten.”*

Uit artikel 19 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren volgt :

“§ 3. De Voorzitter, de verslaggevers en de expert bedoeld in artikel 49, § 2, van de wet, hebben recht op de terugbetaling van hun verplaatsings-, verblijfs- en enige andere kosten die zij in de uitoefening van hun mandaat hebben moeten maken. Deze kosten worden vergoed ten belope van het bedrag van de werkelijke kosten mits het voorleggen van bewijskrachtige bescheiden. De overeenkomst bedoeld in artikel 19 § 5 van het onderhavige Koninklijk Besluit kan eventueel voorzien in een terugbetaling van kosten op forfaitaire basis.” (artikel 19, § 3)

“Aan de expert, bedoeld in artikel 49 § 2 van de wet, wordt enkel een vaste vergoeding van 125 euro bruto per halve dag toegekend voor de door de Kamer van verwijzing en instaatstelling aan hem toegewezen onderzoekswerkzaamheden. De Koning kan dit bedrag verhogen op voorstel van de Kamer van verwijzing en instaatstelling. Deze vergoeding wordt jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index der consumptieprijzen.” (artikel 19, § 4)

12. De maatregel opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit, voor advies voorgelegd door de federale Minister, bevoegd voor Economie, strekt ertoe om het bedrag van de vergoeding van de “experten” in de zin van artikel 49, § 2 van de wet van 22 juli 1953 te wijzigen en het huidig bedrag van de vergoeding (125 euro per halve dag) te vervangen door een nieuw bedrag van vergoeding (500 euro per halve dag).

D. Advies van de Hoge Raad

13. De enige maatregel opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit, voor advies aan de Hoge Raad voorgelegd overeenkomstig artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, strekt ertoe om het bedrag van de vergoeding van de “experten” in de zin van artikel 49, § 2 van de wet van 22 juli 1953 te wijzigen en het huidig bedrag van de vergoeding (125 euro per halve dag) te vervangen door een nieuw bedrag van vergoeding (500 euro per halve dag).

14. Volgens de leden van de Hoge Raad is het van belang dat de experts op een adequate wijze worden vergoed voor de werkzaamheden die zij verrichten op verzoek van de Kamer van

verwijzing en instaatstelling; vandaar dat zij geen enkel principieel bezwaar hebben tegen de bepaling die opgenomen is in het voor advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit.

De Hoge Raad wenst er evenwel op te wijzen dat artikel 19, § 4 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren uitdrukkelijk bepaalt: *“De Koning kan dit bedrag verhogen op voorstel van de Kamer van verwijzing en instaatstelling. Deze vergoeding wordt jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index der consumptieprijzen.”*

In het verzoek om advies dat is ontvangen, heeft de Hoge Raad echter niet kunnen nagaan of voldaan is aan deze voorwaarde. Het zou wenselijk zijn om een bijkomende “overweging” toe te voegen teneinde de datum van het voorstel tot wijziging vanwege de Kamer van verwijzing en instaatstelling te verduidelijken.

15. Verder houdt de Hoge Raad eraan de aandacht van de federale Minister, bevoegd voor Economie, te vestigen op het feit dat hij niet in de mogelijkheid is geweest om een inschatting te maken van de impact van de voorgestelde maatregel – bijvoorbeeld op jaarbasis – op de rekeningen van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

Uit de lectuur van het jaarverslag 2009 van de Kamer van verwijzing en instaatstelling, alsook van het jaarverslag 2009 van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren kan slechts onvolledige informatie in verband met het beroep op dergelijke experts in de loop van het voorbije jaar worden afgeleid :

- ***Wat betreft het jaarverslag 2009 van de Kamer van verwijzing en instaatstelling***

Er kan verwezen worden naar artikel 46, § 5 van de wet van 22 juli 1953 dat de Kamer van verwijzing en instaatstelling oplegt om jaarlijks haar werkprogramma's en activiteitenverslagen te publiceren.

Wat de werkzaamheden van de experts betreft, vermeldt het jaarverslag 2009 van de Kamer van verwijzing en instaatstelling het volgende : *“11 dossiers die in 2008 bij de KVI werden ingediend, waren nog steeds in behandeling op 31.12.2009 (lopend onderzoek – 3 dossiers in beraad bij de KVI). De KVI heeft in 4 van deze 11 dossiers een college van experts aangesteld, overeenkomstig artikel 49, § 2 van de wet tot oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren.”*

- ***Wat betreft het jaarverslag 2010 van de Kamer van verwijzing en instaatstelling***

In het jaarverslag 2010 van de Kamer van verwijzing en instaatstelling kon geen gelijkaardige informatie worden gevonden.

- ***Wat betreft de jaarverslagen 2009 en 2010 van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren***

Artikel 26, § 1 van de wet van 22 juli 1953 verplicht de Raad van het IBR om elk jaar ter goedkeuring aan de algemene vergadering voor te leggen:

- 1° het verslag over de werkzaamheden van het Instituut tijdens het verlopen jaar;
- 2° de jaarrekening op 31 december van het vorig jaar;
- 3° het verslag van de commissarissen;
- 4° de begroting voor het nieuwe boekjaar.

Noch in het jaarverslag 2009 van het IBR, noch in dat van 2010 is informatie beschikbaar omtrent het eventueel beroep op experts of omtrent de kost die de vergoeding van dergelijke experts, aangeduid door de Kamer van verwijzing en instaatstelling, zou hebben tweegebracht in de loop van de betrokken periode.

De jaarrekeningen 2009 en 2010, alsook de begrotingen 2010 en 2011, zoals door het IBR publiek gemaakt via zijn website, laten niet toe om de kost van de experts gedurende het jaar 2009 of 2010 te identificeren, hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks.

De Hoge Raad stelt na lectuur van de jaarrekening die openbaar gemaakt wordt door het IBR, overigens vast dat het zelfs niet mogelijk is om de totale kost van het publiek toezicht in zijn geheel te identificeren, zoals gedragen door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren overeenkomstig de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

- **Wat betreft het jaarverslag 2008 van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren**

De documenten met betrekking tot het boekjaar 2008 en de begroting 2009, bekendgemaakt door het IBR, bevatten daarentegen wel een commentaar omtrent de begroting van het IBR voor 2009. Men kan het volgende lezen :

*“De kost die gepaard gaat met het **stelsel van publiek toezicht op het beroep** wordt begroot op 649.585 EUR. Deze omvat de financiering van de werking van de tuchtinstanties (165.000 EUR), de bijdragen in de werkingskosten van de HREB (150.000 EUR), alsook de bijdrage in de werkingskosten van de KVI en de vergoeding van experts aangesteld door de KVI (334.585 EUR)”.*

16. De Hoge Raad betreurt het gebrek aan transparantie in dit verband en stelt vast dat het voor niemand buiten het IBR in België mogelijk is (met inbegrip van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, belast met de coördinatie van het stelsel van publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren georganiseerd in België, of van de federale Minister, bevoegd voor de voogdij over de bedrijfsrevisoren) om de totale kost van het publiek toezicht in België op de bedrijfsrevisoren te berekenen.

In dergelijke omstandigheden is het dus voor de Hoge Raad niet mogelijk gebleken om de impact van dergelijke maatregel op de rekeningen van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren in te schatten.

17. De Hoge Raad heeft zich verder afgevraagd of het, vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid, niet wenselijk zou zijn om hetzij een maximale limiet van vergoeding per dossier in te voeren, hetzij een controlemechanisme te bepalen op het vlak van het aantal uren die de experts aangeven, en dit in het bijzonder in het licht van de specifieke situatie, met name de entiteit die de expert aanduidt (te weten, de Kamer van verwijzing en instaatstelling) is niet de entiteit die de effectieve kosten draagt (te weten, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren).

Zoals vermeld onder **11.**, volgt uit artikel 45, § 5 van de wet van 22 juli 1953 : *“De kosten en honoraria, gevraagd door de expert speciaal aangesteld door de Kamer van verwijzing en instaatstelling overeenkomstig artikel 49, § 2 worden gedragen door het Instituut.*

Bij gebrek aan een akkoord van het Instituut over het bedrag van de kosten en honoraria, legt de meest gerede partij het geschil voor aan de Tuchtcommissie die deze zal belasten.” (zie de opdrachten *i.* en *ii.* hierboven onder nr. **7**).

18. Zo ook heeft de Hoge Raad zich de vraag gesteld of de expert die door de Kamer van verwijzing en instaatstelling in haar schoot wordt aangeduid, al dan niet moet worden vergoed, bovenop de vergoeding waarop hij reeds recht heeft als Voorzitter of lid/verslaggever van de Kamer.

In dit verband kan verwezen worden naar artikel 45, § 2 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor: *“De bezoldiging van de voorzitter en de verslaggevers wordt vastgesteld door de Koning op voorstel van de Minister bevoegd voor Economie. Deze bezoldiging mag niet meer bedragen dan de helft van de wedde die wordt verleend aan de Eerste Voorzitter van de Raad van State, automatisch vermeerderd met de verhogingen en voordelen die aan die wedde verbonden zijn, rekening houdend met een anciënniteit van 35 jaar.”*

Artikel 19 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren bepaalt:

§1. De bezoldiging van de Voorzitter en de overige verslaggevers van de Kamer van verwijzing en instaatstelling bestaat uit een vaste maandelijkse vergoeding.

Rekening houdend met de administratieve taken die de Voorzitter voor de Kamer van verwijzing en instaatstelling dient waar te nemen, ligt de vaste maandelijkse vergoeding van de Voorzitter hoger dan de vaste maandelijkse vergoeding van de overige verslaggevers.

§ 2. De vaste maandelijkse vergoeding uit het vorige paragraaf kan maximaal 4.000 euro bruto per maand bedragen voor de Voorzitter en maximaal 3.500 euro bruto voor elk van de overige verslaggevers. Deze vergoeding wordt jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index der consumptieprijzen.

§ 3. De Voorzitter, de verslaggevers en de expert bedoeld in artikel 49, § 2, van de wet, hebben recht op de terugbetaling van hun verplaatsings-, verblijfs- en enige andere kosten die zij in de uitoefening van hun mandaat hebben moeten maken. Deze kosten worden vergoed ten belope van het bedrag van de werkelijke kosten mits het voorleggen van bewijskrachtige bescheiden. De overeenkomst bedoeld in artikel 19 § 5 van het onderhavige Koninklijk Besluit kan eventueel voorzien in een terugbetaling van kosten op forfaitaire basis.

§ 4. Aan de expert, bedoeld in artikel 49 § 2 van de wet, wordt enkel een vaste vergoeding van 125 euro bruto per halve dag toegekend voor de door de Kamer van verwijzing en instaatstelling aan hem toegewezen onderzoekswerkzaamheden. De Koning kan dit bedrag verhogen op voorstel van de Kamer van verwijzing en instaatstelling. Deze vergoeding wordt jaarlijks aangepast aan de evolutie van de index der consumptieprijzen.

§ 5. Het bedrag van de bezoldiging en van de vergoeding van de Voorzitter en van de verslaggevers wordt samen met de andere modaliteiten waarin deze hun mandaat zullen uitoefenen vastgelegd in een bijzondere overeenkomst afgesloten tussen enerzijds de Kamer van verwijzing en instaatstelling en anderzijds telkens respectievelijk de Voorzitter en elk van de andere verslaggevers.

Die overeenkomst, welke louter de modaliteiten waarin de betrokkene zijn mandaat uitoefent regelt en dus geen arbeidsovereenkomst uitmaakt, wordt voor de Voorzitter en voor elke andere verslaggever afzonderlijk schriftelijk vastgesteld.

Bij het onderhandelen over en de ondertekening van deze overeenkomst wordt de Kamer van verwijzing en instaatstelling vertegenwoordigd door de Minister bevoegd voor Economie.”

Tenslotte kan verwezen worden naar artikel 16 van het koninklijk besluit van 26 april 2007 tot organisatie van het toezicht en de kwaliteitscontrole en houdende het tuchtreglement voor de bedrijfsrevisoren: *“De Kamer van verwijzing en instaatstelling stelt haar huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Minister die bevoegd is voor Economie.”*

Er is geen enkele precisering in dit verband opgenomen in het huishoudelijk reglement van de Kamer van verwijzing en instaatstelling (Ministerieel besluit van 28 april 2009 houdende de goedkeuring van voormeld reglement, *Belgisch Staatsblad* van 15 mei 2009 – 2de editie).